

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Л.М. Закревська, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

У сучасних економічних умовах із розвитком різних організаційно-правових форм і сфер бізнесу постають важливі питання, що пов'язані з вартістю суб'єктів господарювання, оскільки вона відображає сукупну характеристику фінансових показників діяльності підприємства та забезпечує інтереси різних учасників ринкових відносин. Вартість підприємств є критерієм їх розвитку й ефективного функціонування в наявних умовах зовнішнього середовища.

Підвищення вартості підприємства впливає на зростання показників конкурентоспроможності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості підприємств.

У сучасному світі бізнесу оцінні технології – це могутній засіб формування ефективного функціонування суб'єктів господарювання, спрямованого на максимізацію прибутків і гармонізацію відносин між зацікавленими особами ведення бізнесу.

Розвиток системи страхування, фондового ринку, процесів приватизації, злиттів і поглинань формують потребу в новій послугі – оцінці вартості підприємства.

Оцінка вартості підприємства може бути визначена як упорядкований цілеспрямований процес визначення в грошовому виразі вартості виробничого і фінансового потенціалу з урахуванням спрямованості динаміки показників потенціалу фінансово-економічної стійкості [1, с. 286].

Потреба в оцінюванні вартості підприємства в залежності від конкретного користувача має своє призначення: для власника підприємства – отримання правової оцінки фінансово-господарської діяльності та, відповідно, об'єктивних даних стосовно зростання власного капіталу; акціонерів підприємства – отримання об'єктивної оцінки фінансової звітності підприємства, його доходів

(прибутку), їх розподілу; працівників підприємства – отримання об'єктивної оцінки результативності їх роботи; оціночної фірми – підтримка оціночної діяльності, отримання коштів у результаті наданих послуг, підвищення своєї репутації; держави – дисциплінування суб'єктів господарювання в дотриманні вимог законодавства, що регулює фінансово-господарську діяльність підприємств, сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

Сукупність оціночних принципів, показників і методів складає концепцію оцінки вартості підприємств.

У концепції вартості діючого підприємства одним із принципів оцінки є принцип внеску, що відображає корисність вартості різних видів власності підприємства. Це означає, що за допомогою визначення вартості підприємства власник може оцінити внесок різних активів або груп активів у загальний показник вартості. Тобто сам по собі жоден з окремих видів активів не утворить ринкову вартість.

При такому підході кожен актив розглядається з точки зору альтернативних можливостей його використання, зокрема: якщо вартість активу для бізнесу дорівнює вартості активу у використанні, то приймається рішення про збереження даного активу на балансі;

- якщо вартість активу для бізнесу дорівнює чистій вартості реалізації активу, то власник приймає рішення про продаж активу;

- якщо вартість активу для бізнесу дорівнює чистим поточним витратам на заміщення даного активу, то власник замінює цей актив на інший.

Таким чином, у процесі оцінки кожного активу з погляду його вкладу у вартість підприємства необхідно провести аналіз кожного активу на предмет дальшого використання. Результатом такого аналізу є збереження активу на балансі. Якщо актив не приносить економічної вигоди, то його слід уважати надлишковим і треба розглядати альтернативний варіант щодо його використання: продаж, обмін чи утилізація.

Отже, виділимо найбільш характерні особливості концепції оцінки вартості діючого підприємства (рис.).

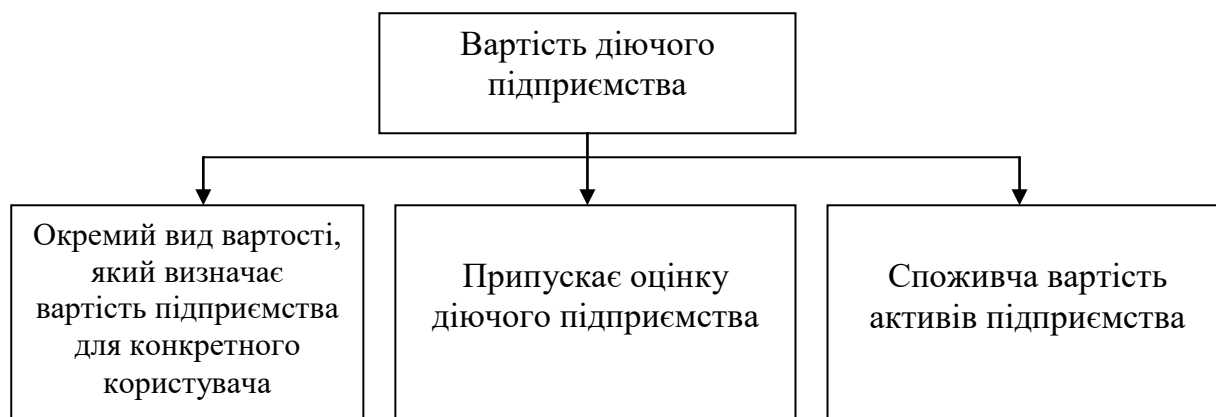

Рис. Особливості концепції оцінки вартості діючого підприємства

Джерело: [2, с. 229-230]

Споживча вартість (вартість у використанні) – це конкретна вартість для конкретного користувача [3, с. 36]. Споживча вартість може бути вищою, нижчою або збігатися з її ринковою вартістю тільки в окремих випадках.

Виходячи з вищевикладеного, надалі при дослідженні вартості діючого підприємства вартість у користуванні активів визначається також як вартість діючого підприємства для конкретного користувача, тобто застосовується для конкретного бізнесу (підприємства), що володіє цими активами, а не до ринку окремого активу.

Таким чином, в умовах посиленої нестабільності світової економіки, економічних і фінансових криз, зростання масштабів банкрутств, поглинань і злиттів суб'єктів господарювання необхідність оцінки вартості підприємств набуває особливого значення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Єфремова Л. В. Особливості використання методичних підходів з оцінки при визначенні ринкової вартості підприємства / Л. В. Єфремова, Н. М. Алейнікова // Бізнес-інформ. – 2013. – № 6. – С. 284–288.
2. Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств: монографія / О. Г. Мендрул – К.: КНЕУ, 2002. – 272 с.

3. Безбородова Т. В. Сучасні підходи до оцінювання ринкової вартості промислового підприємства / Т. В. Безбородова // Економіка. Управління. Інновації. – 2011. – №1 (5). – С. 34-38.